

Ks. Jan Dyduch

PAT Kraków

WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁA KRAKOWSKIEGO Z INSTYTUTAMI ŻYCIA KONSEKROWANEGO ZA CZASÓW KARDYNAŁA KAROLA WOJTYŁY

WSTĘP

Sobór Watykański II wzywa do współpracy instytutów życia konsekrowanego z duchowieństwem diecezjalnym: „Należy popierać harmonijną współpracę między różnymi instytutami zakonnymi oraz między nimi a klerem diecezjalnym”¹ Współpracy tej przewodzi biskup diecezjalny, będący wi-
dzialnym źródłem i fundamentem jedności Kościoła partykularnego opiekunem i promotorem rozwoju życia konsekrowanego². Nauczanie soborowe określa także postawę osób konsekrowanych: „Wszyscy zakonnicy winni zawsze odnosić się do biskupów jako następców Apostołów z uległością i szacunkiem”.³ To – odnowione i pogłębione przez *Vaticanum II* – tradycyjne nauczanie Kościoła o relacjach Kościoła partykularnego z zakonami wprowadzał w życie Kościoła krakowskiego jego Pasterz – w latach 1962-1978 – Kardynał Karol Wojtyła. Te doświadczenia krakowskie zaowocowały w czasie pontyfikatu papieża Jana Pawła II. Warto je prześledzić.

1. TROSKA KARDYNAŁA O INSTYTUTY ŻYCIA KONSEKROWANEGO

Przeszczepiając na teren Kościoła krakowskiego wskazania soborowe, K. Wojtyła w swoim studium o realizacji *Vaticanum II* pisał: „A ponieważ to oddanie siebie zostało przyjęte przez Kościół, niech zakonnicy wiedzą, że są

---

¹ Dekret Soborowy *Christus Dominus* (dalej: DB) 35.

² Por. Konstytucja soborowa *Lumen gentium* (dalej: KK) 23, por. DB 35.

³ DB 35.

poświęceni również służbie Kościoła”⁴ Dostrzegając swoiste zespolenie instytutów zakonnych z Kościoła i potrzebę roztaczania nad nimi szczególnej opieki. Po śmierci arcybiskupa Eugeniusza Baziaka, biskup pomocniczy K. Wojtyła zostaje wybrany (16 VII 1962) przez Kapitułę Katedralną wikariuszem kapitulnym – tymczasowym rządcą archidiecezji krakowskiej. Właśnie wówczas zaszła potrzeba obrony zakonów. Komunistyczne władze w Polsce nasiliły prześladowanie Kościoła 1962 roku, skierowując tym razem swoją działalność przeciw zakonom, zwłaszcza żeńskim. W brutalny sposób, używając siły i przemocy, usuwane siostry zakonne nie tylko z pracy w szpitalach, szkołach i przedszkolach i innych instytucjach państwowych, ale także wyrzucano je z mieszkań, z domów zakonnych. Eksmisje te charakteryzowały się okrucieństwem i bezwzględnością. Były przypadki, że siostry siłą wyrzucano z mieszkań, umieszczano je w samochodach ciężarowych, wywożono kilkadziesiąt kilometrów od miejsca zamieszkania i tam pod gołym niebem pozostawiano. Na te prześladowania natychmiast zareagował biskup K. Wojtyła. Zwrócił się do wszystkich wiernych archidiecezji krakowskiej ze specjalnym Orędziem na rozpoczęcie roku szkolnego i z „komunikatem o likwidacji niektórych szkół i zakładów prowadzonych przez zgromadzenia zakonne”, w którym informował wiernych o bolesnych wydarzeniach, jakie spotkały zakony. Napisał tam, między innymi: „Podajemy do wiadomości tylko pobieżną listę strat, świadomie powstrzymujemy się od referowania tych szczegółów, które we wszystkich akcjach eksmisji i likwidacji kolidują z wymogami prawa ludzkiego i ustawami”⁵ Oprócz tego napisał specjalny list: „Do sióstr zakonnych w związku z wyrzucaniem ich z domów” Wyraża w nim solidarność z prześladowanymi siostrami oraz niesie im pokrzepienie i nadzieję.⁶

Z kolei K. Wojtyła wystosował do władz państwowych obszerny „Memoriał – protest Kurii Metropolitarnej w Krakowie w sprawie usuwania zgromadzeń zakonnych z ich domów i mieszkań” „Memoriał”, przytaczając konkretne przypadki prześladowania zakonów, domaga się ich zaprzestania i naprawienia wyrządzonych szkół. Kończy się następująco: „Dlatego też przedkładając niniejszy memoriał – protest..., Kuria Metropolitalna wyraża przekonanie, że nastąpi nie tylko zahamowanie dziejącego się bezprawia, lecz także działa w zaufaniu i przekonaniu, że poszkodowanym przywrócone zas-

---

⁴ T e n ż e, *U podstawy odnowy. Studium o realizacji Vaticanum II*, Kraków: PTT 1972, s. 292.

⁵ *Nauczyciel i Pasterz, Listy pasterskie, komunikaty, zarządzenia, 1959 – 1978*, zebrał i opracował M. J a g o s z, t. 1, Rzym 1987, (dalej: NiP1), s. 16.

⁶ Tamże, s. 12 – 13.

taną ich ludzkie i obywatelskie prawa, których pozbawieni zostali w związku z wykonywanym kultem religijnym”⁷

Karol Wojtyła zwracał się także do władz państwowych w obrębie działalności duszpasterskiej i apostołskiej, jaką prowadziły poszczególne zakony. Były one w tej dziedzinie dyskryminowane i prześladowane. Decyzją z dnia 28 czerwca 1961 r. władze administracyjne w Krakowie nakazały usunięcie oo. dominikanów, którzy pełnili funkcje duszpasterskie w kaplicy na Rusinowej Polanie w Tatrach. Podobnie zostali potraktowani oo. jezuici, duszpasterzujący na Hali Gąsienicowej i księża pallotyni w tatrzańskich dolinach Chochołowskiej oraz w Kościeliskiej. Odwołując się do prawa o wolności religijnej, zawartego w Konstytucji PRL domagał się cofnięcia dyskryminujących i krzywdzących decyzji.⁸

Zazwyczaj władze komunistyczne nie cofały swoich dyskryminujących decyzji uderzających w zakony. Nie znaczy, to, że liczne pisma Karola Wojtyły, zawierające protesty i broniące zakony, były bezskuteczne i bezowocne. Wprost przeciwnie, dzięki tej obronie, która w wielu przypadkach była skutecznym hamulcem dla bezprawnie działających władz, zgromadzenia zakonne w Polsce, tępione i prześladowane, ocalały i przetrwały okres prześladowań. Inaczej stało się w krajach sąsiadujących z Polską, gdzie reżimom komunistycznym udało się zakony albo unicestwić, albo częściowo zepchnąć je do działalności podziemnej. Na podkreślenie zasługuje metoda, jaką Karol Wojtyła zastosował w swoich pismach. Po przedstawieniu konkretnego przypadku, agresji czynników państwowych wobec zakonów, odwoływał się najpierw do zasad ogólnie akceptowanych, a potem do polskiego prawodawstwa: do konstytucji i innych aktów prawnych i wykazywał ich pogwałcenie. Ważne także było informowanie społeczeństwa o aktach bezprawia dokonywanych przez władze państwowe i administracyjne.

Z niezwykłą starannością przygotowywał arcybiskup K. Wojtyła obchód uroczystości Tysiąclecia Chrztu Polski w archidiecezji krakowskiej. Z tej okazji zwrócił się specjalnymi listami do wszystkich zakonów męskich i żeńskich, które miały swoje domy zakonne w archidiecezji krakowskiej. Każdy z listów zawiera inną treść dostosowaną do charyzmatu i specyfiki poszczególnych zakonów. Podkreśla zasługi i wzywa do zaangażowania się w to wielkie wydarzenie dla Polski i dla Archidiecezji. Przywołane listy miały jednak owo zakończenie, podkreślające wspólnotę wszystkich biskupów, kapłanów i osób konsekrowanych: „Niech Jezus Chrystus nasz Pan i Odku-

---

⁷ *Nauczyciel i Pasterz, Memoriały i pisma do rządu i władz administracyjnych*, zebrał i opracował M. J a g o s z, t. 2, Rzym – Kraków 1998 (dalej: NiP2), s. 67

⁸ Por. tamże, s. 41 – 45.

picieł, pozwoli Wam wejść w nowe Tysiąclecie wiary i trwać w nim dla chwały Bożej i naszego wspólnego pożytku”.⁹

Wielkim wydarzeniem religijnym dla archidiecezji krakowskiej był Synod Duszpasterski rozpoczęty w 1972 roku przez Kard. K. Wojtyłę. Był on pomyślany jako akcja duszpasterska angażująca całą wspólnotę Ludu Bożego archidiecezji.¹⁰ Do prac synodalnych zostały zaproszone i włączone osoby konsekrowane. Statut Synodu postanawia: „W Synodzie biorą udział ci wszyscy członkowie Kościoła Krakowskiego, którzy podają się zespołowej pracy, zmierzającej do realizacji celów Synodu...”¹¹ W pracach Synodu szczególną rolę odegrały Synodalne Zespoły Studyjne, które bezpośrednio zaangażowały wspólnotę wiernych w dziele Synodu.¹² Regulamin Synodu wzywał osoby konsekrowane do współdziałania w nich: „Synodalne Zespoły Studyjne Mogą pracować wśród katolików świeckich, osób zakonnych, i duchowieństwa, na szczeblu parafialnym, dekanalnym lub diecezjalnym w oparciu o zeznania tematyczne”.¹³

Już w roku 1968 Kardynał Karol Wojtyła ustanowił Radę Kapłańską Archidiecezji Krakowskiej. W jej skład powołał trzech kapłanów zakonnych.¹⁴

Wieloraka współpraca z zakonami i troska o nie jawi się podczas wizytacji kanonicznych przeprowadzonych przez K. Wojtyłę. Kodeks Prawa Kanonicznego z 1917 roku zobowiązywał biskupa do wizytowania miejsc świętych, w których zakonnicy prowadzili duszpasterstwo, domów zakonnych na prawie diecezjalnym i innych instytucji, z których korzystali wierni (por. kan. 344 i 512). Wizytacji tych dokonywał Kardynał, szanując autonomię instytutów życia konsekrowanego zapewnioną im przez prawo kanoniczne. Szczególnie troska ta ujawniła się w czasie wizytacji kanonicznych parafii. Kardynał Karol Wojtyła, wizytując parafie prowadzone przez kapłanów zakonników, zwracał uwagę zarówno na to, co dotyczyło duszpasterstwa parafialnego jak i życia zakonnego – w ramach przepisów prawnych. Starał się również nawiązać dialog i pogłębić współpracę z tym zakonem, do którego należał wizytowany proboszcz, administrator, czy wikariusz. Dlatego bardzo często w takich wizytacjach uczestniczyli wyżsi przełożeni zakonni i inni kapłani zakonni.¹⁵ Podczas wizytacji parafii Św. Stanisława Kostki w Krakowie

⁹ NiP1, s. 181.

¹⁰ Por. T. P i e r o n e k, *Synody Pastoralne po Soborze*, „Znak” 214 (1972), nr 4, s. 459.

¹¹ *Notificationes*, 1972, s. 146.

¹² Por. P. D y d u c h, *Świeccy w pracach i dokumentach Synodu Krakowskiego, 1972 – 1979*, „Znak” 344 (1983), nr 7, s. 126.

¹³ *Notificationes*, 1972, s. 146.

¹⁴ *Notificationes*, 1969, s. 118 – 119.

¹⁵ Por. P. D y d u c h, *Kanoniczne wizytacje parafii Kardynała Karola Wojtyły*, Kraków 2000, s. 58.

(26 XI – 31 XII 1972), prowadzonej przez księży salezjanów, wielokrotnie spotkał się ze wspólnotą kapłanów i kleryków salezjańskich, W spotkaniach tych uczestniczył wyższy przełożony – inspektor ks. Augustyn Dzięziel. Kardynał odwiedził seminarium salezjańskie i tam w Wigilię Bożego Narodzenia połamał się opłatkiem z przełożonymi i klerykami, złożył im życzenia a następnie wziął udział w jasełkach przedstawionych przez kleryków.¹⁶

Kardynał Karol Wojtyła wprowadził zwyczaj, że w wizytacji uczestniczyli kapłani diecezjalni i zakonni z sąsiednich parafii, zwłaszcza z dekanatu, również wszyscy kapłani pochodzący z tej parafii.¹⁷ Chodziło o rozwijanie współpracy i umacnianie jedności kapłanów zakonnych i diecezjalnych. W tym celu urządzał także w czasie wizytacji spotkania z rodzicami kapłanów, kleryków, sióstr i braci zakonnych, i mieszkających w wizytowanej parafii.¹⁸ Wizytując parafie, nawiedzał wszystkie domy zakonne zarówno męskie jak i żeńskie położone na ich terenie. W tych przypadkach nie była to wizytacja w sensie kanonicznym, ale odwiedziny pasterza zainteresowanego i zatroskanego o dobro duchowe osób konsekrowanych.¹⁹ Podobnie było w czasie odwiedzin Polaków na różnych kontynentach świata. W czasie pobytu w Australii i Nowej Zelandii w lutym 1973 roku, Kardynał Karol Wojtyła udzielił święceń kapłańskich ks. Wiesławowi Słowikowi i ks. Leonardowi Kiesch z zakonu jezuitów.²⁰

W posoborowy program odnowy życia religijnego w archidiecezji krakowskiej włączył Karol Wojtyła instytuty życia konsekrowanego, dla których stał się opiekunem i protektorem. Popierał życie konsekrowane i dbał o jego rozwój.

2. ZADANIA INSTYTUTÓW ŻYCIA KONSEKROWANEGO

Osoby konsekrowane uczestniczą wspólnie z biskupem i duchowieństwem diecezjalnym w budowaniu, wzroście i miłości Kościoła. Dlatego zobowiązane są, zachowując właściwy swojemu instytutowi charyzmat, coraz chętniej i gorliwiej podejmować dzieła apostołskie i angażować się w działalność duszpasterską.²¹ Szczególna odpowiedzialność spoczywa w tym względzie na kapłanach zakonnych, w myśl nauczania *Vaticanum II*: „Kapłani zakonni

---

¹⁶ *Sprawozdanie z wizytacji parafii św. Stanisława Kostki w Krakowie*, Akta Kardynała Karola Wojtyły przechowywane w Archiwum Kurii Metropolitarnej w Krakowie (dalej: AKKW), EII – 7/155.

¹⁷ Por. P. D y d u c h, *Kanoniczne wizytacje...*, s. 58.

¹⁸ AKKW, EII – 7/280.

¹⁹ Por. P. D y d u c h, *Kanoniczne wizytacje...*, s. 64 – 65, 70 – 71.

²⁰ Por. *W służbie Polonii i Kościołowi Powszechnemu*, opracował M. J a g o s z, Kraków 1999, s. 172-173.

²¹ Por. P. D y d u c h, *Kanoniczne wizytacje...*, s. 54.

wyświęceni do zadań kapłańskich na to, by i oni byli skrzętnymi współpracownikami biskupiego stanu, mają dzisiaj służyć większą jeszcze pomocą biskupem wobec zwiększenia potrzeby dusz”.²²

Nawiązując do tego postulatu Kardynał Karol Wojtyła powierzał kapłanom zakonnym, których w archidiecezji krakowskiej zamieszkiwało wówczas 685, różnorodne funkcje duszpasterskie. Tak było przy organizowaniu duszpasterstwa w mieście Zakopanem, zwanym „zimową stolicą” Polski. Miasto to liczące kilkadziesiąt tysięcy stałych mieszkańców, gościło w okresie sezonu letniego i zimowego kilkaset tysięcy turystów. Im potrzebna była także opieka duszpasterska, oprócz kilku parafii w Zakopanem było kilkadziesiąt domów zakonnych. Chodziło o włączenie zamieszkujących w nich kapłanów zakonnych do pracy duszpasterskiej. Kardynał Karol Wojtyła w specjalnej odezwie napisał: „Ten specyficzny charakter Zakopanego wymaga szczególnej opieki duszpasterskiej. Domaga się też wspólnego wysiłku, zaplanowanego i stale koordynowanego wszystkich kapłanów, jacy czy to stale, czy tylko okresowo znajdują się na terenie Zakopanego...”.²³ Realizując ten program Kardynał Karol Wojtyła, utworzył w Zakopanem kilka ośrodków duszpasterskich, które powierzył kapłanom zakonnym. Prowadzili oni tam całość duszpasterstwa parafialnego.²⁴

Za czasów Kardynała Karola Wojtyły kapłani zakonni administrowali w archidiecezji krakowskiej 35 parafiami, na ogólną ich liczbę 329. Oprócz tego duszpasterzowali, w różnym charakterze: wikariuszy, katechetów, kapelanów, spowiedników w zdecydowanej większości parafii. Wśród 35 parafii prowadzonych przez kapłanów zakonnych 13 było w samym Krakowie (wówczas ogólna liczba parafii w Krakowie wynosiła 43). Niektóre z nich były bardzo liczne: np. parafia Św. Bartłomieja w Krakowie-Mogile liczyła ponad 45.000 mieszkańców.²⁵ W parafii tej duszpasterzowali ojcowie cystersi, którzy tam od roku 1222 mieli swoje opactwo. W latach 1950-1960 w pobliżu Opactwa Cystersów powstały olbrzymie osiedla mieszkaniowe, oddane w opiekę duszpasterską oo. cystersom. Kardynał Karol Wojtyła tak charakteryzuje ich pracę duszpasterską: „Sama praca rozwija się w tych warunkach, bardzo systematycznie i wielokierunkowo. Duszpasterze spełniają ją w duchu posłuszeństwa zakonnego. Pracę dzielą między siebie i każdy rzetelnie pilnuje powierzonego odcinka... Duszpasterze mogliscy rozwinęli i nadal rozwijają różne dziedziny pracy, starają się przeniknąć wielką społeczność parafialną

---

²² DB 34.

²³ NiP1, s. 263.

²⁴ Por. tamże, s. 137 – 142.

²⁵ *Duszpasterski Synod Archidiecezji Krakowskiej*, t. 1, Kraków 1985 (dalej: DSAK), s. 239-241.

przy pomocy różnych wspólnot i grup nieformalnych, dla których nie szczędzą czasu i środków. Konfesjonał stale jest obsłużony”.²⁶ Kościoły zakonne, nie będące parafialnymi, w wielu przypadkach były żywotnymi i prężnymi ośrodkami duszpasterstwa. Tak było w kościołach zakonnych, położonych na terenie parafii Wszystkich Świętych w Krakowie. Podczas długiej wizytacji w tej parafii, od 2 III – 21 IV 1968, Kardynał K. Wojtyła przez kilka niedziel brał udział we Mszach świętych w pięciu kościołach zakonnych tam położonych. We wszystkich było prowadzone aktywne duszpasterstwo, z którego korzystała zdecydowana większość parafian.²⁷

Kardynał K. Wojtyła, jeden ze współautorów nauczania soborowego o powszechnym powołaniu do apostołstwa, doceniał i popierał apostołstwo zakonów. Traktował je przede wszystkim jako zbawcze działanie zmierzające do odnowy świata w duchu Ewangelii, aby wszyscy ludzie byli zbawieni i doszli do poznania prawdy.²⁸ Świadectwo życia osób konsekrowanych postrzegał jako istotny element ich apostołstwa.²⁹ Ta idea znalazła miejsce w Kodeksie Prawa Kanonicznego, który promulgował w 1983 roku jako papież Jan Paweł II:

„Apostołstwo wszystkich zakonników polega przede wszystkim na świadectwie ich życia konsekrowanego, które winni ożywiać modlitwą i pokutą” (kan. 673)

Takie postrzeganie apostołstwa otwiera ogromne możliwości przed zakonami kontemplacyjnymi. Ich modlitwa i pokuta była bardzo ceniona przez Kardynała jako żywotny wkład w apostołstwo.³⁰ Bardzo często przy różnych okazjach, zwracał się do zakonów, w szczególności żeńskich, prosząc o modlitwę. Były to prośby wyrażone na piśmie, kierowane przy różnych okazjach i dotyczące różnych spraw, np. z okazji wyjazdu na sesję Soboru Watykańskiego II, z okazji Tysiąclecia Chrztu Polski, z okazji udziału w Synodach Biskupów, z okazji rozpoczęcia Duszpasterskiego Synodu Krakowskiego, z okazji Świętego Roku Jubileuszowego 1974, z okazji rozpoczęcia Synodu Prowincjalnego. Najczęściej wymieniane intencje modlitwy to: za Ojca świętego, za Kościół powszechny, za Kościół krakowski, za Naród polski, o zachowania wiary i wierności, za młodzież i rodziny, za misjonarzy, za biskupów, kapłanów, zakonników i zakonnice, za seminaria duchowne diecezjalne i zakonne, o powołania kapłańskie i zakonne. Modlitwom osób konsekrowanych polecał sprawy trudne, wśród, nich trzeba wymienić: budowę nowych kościo-

---

²⁶ *Sprawozdanie z wizytacji parafii Kraków-Mogiła, 12 – 31 XII 1975*, w: AKKW, EII – 9/13.

²⁷ *Sprawozdanie z wizytacji parafii WW. Świętych w Krakowie*, w: AKKW, EII – 5/103.

²⁸ NiP1, s. 360.

²⁹ Por. tamże, s. 460 – 461.

³⁰ Por. P. D y d u c h, *Kanoniczne wizytacje...*, s. 67 – 68.

łów, istnienie i rozwój Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie, będącego przedmiotem ustawicznych ataków i szykan ze strony władz komunistycznych, uzyskanie zezwolenia na procesję Bożego Ciała z Wawelu na Rynek Krakowski, którego władze odmawiały, można rzec, z maniakałnym uporem.³¹

Kardynał K. Wojtyła przywiązywał wielką wagę i bardzo popierał apostołską działalność zakonów żeńskich. W czasie wizytacji i kanonicznych parafii nie tylko, jak wspominaliśmy, nawiedzał domy zakonne żeńskie ale interesował się dziełami apostołskimi prowadzonymi przez zakonnice. Podczas wizytacji parafii w Rabce (3 VI – 7 VI 1962) odwiedził przedszkole prowadzone przez siostry szarytki. Trzeba dodać, że przedszkola tego nie udało się jeszcze wtedy zlikwidować władzom komunistycznym z powodu zdecydowanego sprzeciwu rodziców. Nawiedził także dom Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia i prowadzany przez nich zakład, dla trudnych dziewcząt, oraz zakład dla dzieci niewidomych prowadzonych przez Siostry Franciszkanek.³² Wizytując parafię w Bolechowicach (29 IV – 1 V 1972), odwiedził zakład dla psychicznie chorych kobiet, który prowadziły siostry albertynki.³³ Trzeba zaznaczyć, że władze komunistyczne, eliminując siostry zakonne z pracy, w przedszkolach, szkołach, szpitalach, zakładach wychowawczych, sierocińcach, na ogół zostawiały je w zakładach dla nieuleczalnie chorych, dla starych, dla psychicznie chorych, dla dzieci i młodzieży z dużym niedorozwojem, nie znajdując świeckich do tej pracy. Zakłady, w których siostry zakonne prowadziły takie trudne apostołstwo, nawiedzał Kardynał Wojtyła krzepiąc słowami zarówno pensjonariuszy, jak i opiekujące się nimi siostry.

Kiedy, z powodu komunistycznych szykan zaczęły się kurczyć możliwości działalności apostołskiej dla sióstr zakonnych duża ich liczba angażowała się, w pozaszkolnych punktach katechetycznych, prowadzenia katechizacji. Kardynał K. Wojtyła wzywał do tego apostołstwa, organizował przygotowanie do tej funkcji, a siostronom przygotowanym chętnie udzielał misji kanonicznej do nauczania religii.³⁴

Kardynał K. Wojtyła otaczał opieką apostołstwo Braci zakonnych. Po pożarze pustelni Braci Albertynów w Zakopanem-Kalatówkach napisał do wiernych archidiecezji krakowskiej specjalną odezwę. Pisze tak „Społeczeństwa katolickie Zakopanego i Podhala, a także całej Archidiecezji Krakowskiej z bólem przyjęła wieść o pożarze zabytkowej pustelni Braci Albertynów na

³¹ Por. NiP1, s. 20 – 21, 55 – 56, 159, 196 – 197, 266 – 267, 329, 330, 360 – 361, 392 – 393, 405, 460 – 461, 518 – 520, 608 – 610, 613 – 614, 171 – 672, 722 – 724.

³² *Sprawozdanie z wizytacji parafii w Rabce*, w: AKKW, EII – 2/84.

³³ *Sprawozdanie z wizytacji parafii w Bolechowicach*, w: AKKW, EII – 7/220.

³⁴ Por. NiP1, s. 333 – 337.

Kalatówkach”.³⁵ Kardynał K. Wojtyła w swoich licznych przemówieniach do osób konsekrowanych nauczał, iż całe życie zakonne winno być przepojone apostołstwem, zaś apostołstwo to winno odzwierciedlać charyzmat zakonów. Pisał: „Apostołstwo nie jest czymś zewnętrznym dołączonym do zakonności, tkwi w niej samej na zasadzie głębokiej wewnętrznej tożsamości całego powołania zakonnego”.³⁶ Idea ta zaczerpnięta z *Vaticanum II* znalazła swój wyraz w Kodeksie Prawa Kanonicznego: „W instytutach oddanych dziełom apostołstwa, działalność apostołska należy do samej ich natury. Dlatego całe życie członków powinno być przepojone duchem apostołskim, a cała, działalność apostołska ma być nacechowana duchem zakonnym” (kan. 675 § 1).

ZAKOŃCZENIE

Kardynał K. Wojtyła jako arcybiskup krakowski, w latach 1964-1978, przewodził współpracy Kościoła krakowskiego z instytutami życia konsekrowanego. Działalność ta była inspirowana nauczaniem *Vaticanum II*. Bronił osoby konsekrowane przed prześladowaniem władzy komunistycznej i troszczył się o rozwój życia konsekrowanego, o zachowanie charyzmatów zakonnych i o prowadzone przez instytuty apostołstwo.

LA COLLABORAZIONE DELLA CHIESA DI CRACOVIA CON GLI ISTITUTI DI VITA CONSACRATA NEI TEMPI DEL CARD. KAROL WOJTYŁA

R i a s s u n t o

Il card. Karol Wojtyła, come pastore della Chiesa di Cracovia negli anni 1962-1978, promosse la collaborazione con gli istituti di vita consacrata. Trapiantando l'insegnamento del Vaticano II sull'Arcidiocesi di Cracovia inseriva in quest'attività gli ordini religiosi. Difendeva le persone consacrate contro le persecuzioni del potere comunista e si curava dello sviluppo della vita consacrata e di vivere il loro carisma. Sosteneva l'attività pastorale e apologetica degli ordini religiosi. Quest'esperienza di Cracovia è utilizzata da Giovanni Paolo II come pastore della Chiesa universale.

---

³⁵ NiP1, s. 710.

³⁶ T e n ż e, *U podstaw odnowy*, jw., s. 93.